

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2020 | Week 27

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3

8075 CN Elspeet

Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V.zondag 5 juli

09.30 uur ds. D.J. Budding

15.00 uur ds. D.J. Budding

Collecten

1.Kerk

2.Instandhouding predikantsplaats

3.Kerk (deurcollecte)

Van harte aanbevolen

Vrijwillige diaconale hulpdienst

Vanuit Gods Woord worden wij aangespoord om te zien naar de naaste. Dit is zeer zeker nodig bij ziekte, ongeval of andere zorgen. Vaak gebeurt dit in eerste instantie met familie, vrienden, kennissen of burens enz. Om dit vanuit de kerk gestalte te geven is er een hulpdienst opgericht, welke als doel heeft mensen van alle leeftijden of gezinnen op zodanige wijze hulp te verlenen dat zij op den duur weer zelf hun werk

/huishouden kunnen opnemen. Voor huishouding is deze hulp niet structureel maar afnemend van aard, niet langer dan 3 maanden. Te denken valt aan: kinderen opvangen/evt. naar school brengen, lichte huishoudelijke werkzaamheden (was, afwas, boodschappen, eten koken etc). Voor het vervoer van en naar ziekenhuis zijn we langer beschikbaar. Deze hulpdienst wordt gecoördineerd door 2 coördinatoren. Zij ontvangen de hulpvraag, hebben een gesprek, geven informatie over de hulpdienst, in overleg wordt bepaald hoeveel hulp er nodig is, en wat de taken worden van de vrijwilligers. Daarna worden de vrijwilligers ingeschakeld. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien van den Brink 0577-492159 of Gretha van het Goor 0577-491380

Vacature schoonmaakster Boaz-Jachinschool

Onze schoonmaakster heeft te kennen gegeven dat zij aan het eind van dit schooljaar wil stoppen als schoonmaakster in de onderbouw.

Een uitgelezen kans voor u om na de zomervakantie in een mooi, nieuw, fris schoolgebouw aan de slag te gaan.... Het gaat om een baan voor ongeveer 10 uur per week.

Hebt u / heb jij belangstelling, dan kunt u / kun jij contact met opnemen met de directeur van de Boaz-Jachinschool te Elspeet: Evert Jan Kip

Tel: 0577- 491310

Mail: directie@boaz-jachin.nl

Christiaan Daniel Louis Bähler (X)

We stonden de vorige keer bij de kinderen van onze oud predikant ds.C.D.L. Bähler stil en beloofden op zijn derde telg Louis Henri Antoine terug te komen.

Louis Henri Antoine werd op 21 juni 1838 geboren in de pastorie van Oosterwolde waar zijn vader na Elspeekt heengetrokken was. De eerste twee namen herinnerden aan zijn broertje die slechts enkele dagen had geleefd en de eerste boreling van zijn ouders was.

Verschillende verhuizingen maakte hij mee. Toen hij negentien was stierf zijn vader. Louis ging in Leiden oude talen studeren, onder meer het Assyrisch. Daarna vertrok hij naar de universiteit van Utrecht om theologie te studeren. Daarin volgde hij de voetsporen van zijn vader en grootvader. Hij was een geweldige talenknobbel en kon maar liefst achttien talen spreken. Hij blijkt echter geen spreektaent gehad te hebben.

Hij werd in 1866 predikant te Kesteren. Eerder was hij met Johanna Maria Adriana Tieleman in het huwelijk getreden. In Kesteren werden twee kinderen geboren. Louis Adrien (1867-1941) en Adrien Henri (1869-1939). De eerste volgde zijn vader in het predikambt en op hem zullen we later nader ingaan. De tweede studeerde aan het conservatorium te Leipzig en werd musicus. Hij emigreerde in 1896 naar Zuid Afrika. Van hem zijn enkele composities bewaard gebleven zoals 'Six pieces humoresque' voor piano. Ook gaf hij liedbewerkingen uit van liederen van Johannes de Heer en Psalm 146.

Na eerder voor een aantal beroepen bedankt te hebben –waaronder Slijk-Ewijk en Ter Aar- nam hij het beroep naar Oosterwolde aan en kwam zodoende in de pastorie waar zijn wieg jaren eerder had gestaan.

Hij deed intrede op 30 oktober 1870 met Collossen 1:28-29. Tijdens zijn verblijf in Oosterwolde werd het gezin uitgebreid. Allereerst werd een jongetje geboren –Marie Henri Antoine genaamd- dat bijna een jaar na Bählers komst naar Oosterwolde overleed. De kleine jongen was toen vijf maanden.

Een klein jaar na het overlijden van de zuigeling diende zich Johanna Maria Elisabeth (1872-1956) aan. Zij trad later in Groningen –de laatste standplaats van haar vader- in het huwelijk met Arend Johan Montijn (1869-1945). Diens vader was plaatselijk collega van Bähler. Deze Montijn werd evenals zijn vader, groot- overgroot- en schoonvader predikant en diende achtereenvolgens de gemeenten Vrieschelo, Stadskanaal, Maassluis en Haarlem. Een van hun drie kinderen werd naar opa Bähler vernoemd en ging als Louis Henry Antoine Montijn door het leven. Hij werd geen predikant maar griffier van de rechtbank.

Een volgende dochter –Anna Jacoba- werd slechts anderhalf jaar.

Tenslotte werd op 3 januari 1878 Henriette Charlotte Mathilde geboren. Zij emigreerde later met haar man –handelaar Rudolf Aldert Vogel- naar Amerika en overleed aldaar op vijftig-jarige leeftijd.

Over de wijze waarop Bähler in Oosterwolde kwam schreef ds.H.de Greef uit Wouterswoude -die zich als oud Oosterwolder in de Oosterwoldse kerkgeschiedenis verdiepte het volgende: 'Op ongewone wijze werd hij in Oosterwolde beroepen. Volgens de overlevering zouden twee ouderlingen, van wie er één bekend stond als het minst orthodoxe lid van de kerkenraad, ds. Bähler eens gaan horen. Juist bij deze ouderling viel de predikant erg in de smaak, maar om dit niet aan zijn medeambtsbroeder te laten merken, deed hij alsof hij sliep... en met succes, want op grond van zijn weliswaar geveinsde afkeuring besloot de kerkenraad juist om ds. Bähler te beroepen.'

Hoe het ook gegaan moge zijn, duidelijk is dat gedurende Bählers verblijf in Oosterwolde zijn prediking veranderde. Hij was onder de invloed gekomen van de Brightonbeweging van de Amerikaanse voorganger Robert Pearsall Smith (1827-1898). In 1875 ging hij inderdaad naar een opwekkingsconferentie in het Engelse Brighton waar wel meer Nederlanders waren, waaronder Abraham Kuyper, de vader van de doleantie, ds.C.S. Adema van Scheltema –de dichter van 'Scheepje onder Jezus hoede', ds.Lion Cachet uit Nieuw Loosdrecht, ds.P.M.Huet uit Dirksland en vele anderen. I.t.t. predikers als Moody en Sankey die vooral mikten op de buitenkerkelijken was Pearsall Smith gericht op de kerkmensen. Hij was niet zo zeer gefocust op een eerste bekering en dagelijkse bekering maar een leven van toewijding en heiliging waarin de zonde niet heerst maar de genade. Hij had als commentaar op de reformatoren dat ze bij de rechtvaardigmaking halt hadden gehouden. Niet de rechtvaardiging maar de heiliging werd het bepalend thema. Christenen moesten veel meer leven als overwinnaar en niet voortdurend met de toeigening van het heil bezig zijn. De nadruk kwam daarmee niet te leggen op wat Jezus voor een zondaar deed maar wat een geredde zondaar heeft te doen. Overigens moest Pearsall Smith in dat zelfde jaar terugkeren naar Amerika 'omdat zijn woorden en gedragingen van zeer bedenkelijke aard helaas niet strookten met heiligheid.'

Door de invloed die Bähler van de Brighton beweging had ondergaan vervreemde hij zich van het grootste deel der gemeente. Leerdiensten maakten plaats voor lofdiensten. Er waren ook velen die zich hier-

door aangesproken wisten. Niet zozeer in Oosterwolde waar zijn invloed marginaal was maar vooral ook in de buurgemeente Oldebroek. Daar waren sedert 1860 gezelschappen ontstaan waarbij de ene groep meer evangelisch getint –ook wel de lichte groep genoemd- en de ander strikt calvinistisch was. Voor de eerstgenoemde conventikels was Bähler een welkom persoon. Hij hield ook speciale opwekkings-samenkomsten in de regio. Een van de bezoekers daarvan was ds.P.M.Huet die inmiddels van Dirksland naar Nunspeet was gekomen. Door het bezoek aan deze diensten leerde hij steeds meer in de prediking de beslissing van de mens in het stuk van de bekering op de voorgrond te stellen terwijl hij afstand nam van de Schriftuurlijk-gereformeerde leerstelling van de verkiezing. Het kwam in Nunspeet tot grote tegenstand zodat een beroep naar elders zeer welkom was. Dat werd de gemeente Goes.

In Oosterwolde was het met Bähler niet anders. Hij raakte meer kerkgangers kwijt dan er bij kwamen en derhalve namen de collecten voor de diaconie af waardoor hij werd beschuldigd de armen te bestelen. Degene die deze uitspraak deed werd aangeklaagd bij de justitie en beboet tot het betalen van fl.25,-. Het was een arme man en was niet tot betaling in staat. Het gevolg zou gevangenisstraf zijn ware het niet dat ds. Bähler in eigen persoon de boete betaalde.

Bij zijn nadruk op de heiliging kwam ook het drankmisbruik ter sprake. Hij bezigde de uitspraak: "In elke borrel zitten zeven duivels"

De wijze waarop Bähler werd tegengewerkt verdient geen schoonheidsprijs en hebben jaloezie tot 'de oude waarheid' geen goed gedaan. Vergeten was men dat niet door kracht noch geweld maar door de Geest het geschiedt. De huisbijbelstudiegroepen die Bähler leidde werden soms ruw verstoord door tegenstanders door stenen door de ruiten te gooien en bezoekers er van te molesteren. Het aantal kerkgangers daalde tot twintig a dertig personen. Eens maakte men op kerstavond zijn rijtuig onklaar doordat men de pinnen uit de wielassen had gehaald. Met zijn zwangere vrouw sloeg hij over de kop. Beiden overleefden het. Betreffende de tegenstand die hij ondervond gaat het verhaal dat hij na een samenkomst in Oldebroek geleid te hebben op weg naar huis in doodsgevaar was. Iemand had zich in de berm verscholen gehouden om de predikant om te brengen. Hij durfde niets te beginnen omdat de dominee begeleid was door twee mannen. De volgende dag ging hij zijn boze plannen opbiechten aan ds.Bähler. Deze wist niet van begeleiders en concludeerde dat

hij beschermd was door twee engelen. Dit gebeuren is echter in vele varianten ook van anderen verteld. Van ds.A.M.den Oudsten in Elburg wordt het zelfde verhaald, alsmede ds.J.H.Koster te Montfoort en niet te vergeten Bernardus Smytegelt van Middelburg en Jodocus van Lodensteijn te Utrecht.

Ds.de Greef schrijft: 'Eens werd er een dankstond in de openbare school belegd. Terwijl het vers 'Heer' ik hoor van rijke zegen' werd gezongen, hieven de tegenstanders buiten Ps. 119 aan: 'Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest', en tegelijk kwamen de stenen door de ramen. Bij de pastorie werd een grote eiken paal door het raam de woonkamer ingesmeten, evenals drek afkomstig uit de beerput.'

Bähler kreeg in 1874 een beroep naar Nederhorst en Berg en in 1876 een naar Hardenberg. Voor beide beroepen bedankte hij.

Een beroep naar Lage Zwaluwe nam hij aan. Op 11 april 1880 nam hij afscheid van Oosterwolde. De opvolger van ds. Bähler werd ds.P.J.Hopman. Bij zijn afscheid van Wouterswoude in verband met zijn vertrek naar Oosterwolde zei Hopman in zijn afscheidspraak o.a.: 'Wij moeten scheiden! En waarom? Omdat de Heere God het wil. Zijn wil moet geschieden. Maar is het dan onwedersprekelijk zeker (hoor ik menigeen uwer, dunkt mij, vragen), dat de Heere God uw vertrek wil? Ja, aan deze zaak twijfel ik geen ogenblik. Ik ben mij goed bewust dat God mij naar elders roept en wel naar een gemeente, die door inwendige verdeeldheid verscheurd terneer ligt. Gods volk heeft daar bijna tien jaar gezocht en gesmeekt tot God om van een leraar verlost te worden, die hen niet meedeelde wat zij voor hun arme ziel behoefden. Tien jaren lang zijn zij dan hierheen en dan daarheen gereisd om de waarheid uit Gods Woord in andere gemeenten te horen en nu kwam de roeping tot mij om daar op het nieuwe arbeidsveld de Kruisvaan te planten.'

(Wordt vervolgd D.V.)

Bij de diensten

Komende zondag hoop ik in Horst voor te gaan. Omdat er maar één dienst wordt gehouden en derhalve de tweede geannuleerd is ben ik 's middags vrij en hoop met u op te gaan of me thuis neer te zetten onder de prediking van ds.Budding die tweemaal in ons midden hoopt voor te gaan. Gezegende diensten toegewenst.

Ter overdenking

Dit keer een zestal korte opmerkingen uit het overjarige koren dat nog steeds vers en levend is.

*Ik weet niet welke van de drie Personen ik liever heb, maar dit weet ik, dat ik ze alle drie nodig heb en liefheb (Samuel Rutherford)

*Zalig worden is verloren gaan aan Jezus voeten (Maarten Luther)

*God vermenigvuldigt Zijn kerk allen door middel van het Woord (Johannes Calvijn)

*Het is beter op de Weg te hinken dan om ernaast te lopen (Augustinus)

*Het geloof heeft twee handen. Met de ene grijpt het Christus aan en met de andere duwt het alles van zich af dat tussen Christus en de ziel komt (Thomas Manton).

*Ik kwam van het ziekenhuis in het hospitaal (Edu Marchie van Voorthuysen nadat hij van christelijk gereformeerd oud gereformeerd was geworden).

de redactie